

Отже, режисери зробили ставку на різні типажі актрис: у С. Фрірза це втілення цинічного, холодного розуму, у М. Формана – легкого, грайливого та насмішкуватого розуму. Дотепність і грайливість А. Беннінг зовсім по-іншому розкривають образ маніпуляторки.

Список використаних джерел

1. Вальмон. Фільм. 1989. Вікіпедія. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Valmont_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Valmont_(film)) (дата звернення: 01.03.2024)
2. Каірова Т.С. Щирість та обман в епістолярному романі Шодерло де Лакло “Небезпечні зв’язки”. Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили, Миколаїв, Україна. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2006/40-27-26.pdf> (дата звернення: 01.03.2024)
3. Небезпечні зв’язки. Фільм. 1988. Вікіпедія. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Dangerous_Liaisons (дата звернення: 01.03.2024)
4. Степанець О.В. Інтермедіальний діалог епістолярного роману і кіно (на прикладі роману "Небезпечні зв’язки" Шодерло де Лакло). *Молодий вчений*. 2017. № 5. С. 181-184.
5. Miloš Forman, Jan Novák. Turnaround: a memoir. First edition. 1994. Villard Books. New York.

Світліковська О. А., канд. філол. наук, старший викладач кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей, Волинський національний університет імені Лесі Українки

Лінгвістичні характеристики перформативних висловлювань британських монархів

Феномен перформативності є надзвичайно актуальним і перебуває в руслі сучасних лінгвістичних студій. У лінгвістиці та прагматиці термін «перформативність» бере свій початок у Дж. Остін і Дж. Серль, які запропонували класифікацію й пояснили зміст перформативних висловлювань [2]. Згодом темі перформативності присвятили свої дослідження З. Вендлер, Ф. Палмер, Дж. Ліч, Й. Крекич та інші. Оцінка перформативності висловлювання – це процес аналізу того, наскільки успішно висловлювання виконує свою функцію як перформативний акт, не просто описуючи світ чи ситуацію, але й виконуючи певні дії щоб їх змінити. Метою перлокутивних мовленнєвих актів є спроба переконати співрозмовника в необхідності певної дії або прийняття певної точки зору, що відповідно трансформує їх значення із змістової сфери у площину аргументації і переконання.

Основними рисами перформативності висловлювань британських монархів є:

Офіційність та ритуальність: висловлювання королівських осіб часто мають формальний характер і трактуються як офіційні заяви, промови або

ритуальні обряди, що мають символічне значення для держави та суспільства. Наприклад, *“Be it known to all that today marks the commencement of the State Opening of Parliament, a tradition enshrined in our nation's history for centuries.”* Це висловлювання виконує ритуальну дію оголошення початку урочистої церемонії відкриття парламентського засідання. Використання фрази *“Be it known to all”* підкреслює офіційний тон та адресується всьому населенню, а не лише присутнім на церемонії. Також у висловлюванні використовується фраза *“a tradition enshrined in our nation's history for centuries”*, яка підкреслює важливість та довговічність церемонії.

Протокольність: перформативні висловлювання часто мають певну стандартизовану форму. Наприклад, *“I hereby bestow upon you the title of Knight of the Order of the British Empire.”* Це висловлювання має дієву функцію нагородження особи офіційним титулом, встановлює офіційний статус та відзначає особу, якій дарують титул на основі королівських повноважень.

Авторитет та легітимність: мовні висловлювання монархів вимовляються главою монархічного устрою, що наділений правом та повноваженнями. Наприклад, *“As your Queen, I declare this hospital officially open, and may it forever be a place of healing and compassion for all.”* Це висловлювання демонструє авторитет, оскільки монарх виступає в ролі глави держави та символу єднання нації. Вона використовує слова *“As your Queen”*, щоб підкреслити свою владу та авторитет. Також це висловлення виражає легітимність, оскільки монарх виступає від імені королівства та має право виконувати дії, які відображають інтереси королівства та його громадян.

Використання специфічних мовних формул: часто спостерігається використання стандартних мовних формул, які встановлюють формальний тон та підсилюють авторитет мовця. *“I hereby confer upon you the title of Baron of Windsor, with all the rights and privileges appertaining thereto.”* Це висловлювання виконує дію надання титулу та має формальний тон, характерний для офіційних актів британських монархів. Специфічна мовна формула *“I hereby confer upon you”* підкреслює авторитет та правомірність монарха в управлінні титулами та нагородами.

Символічне значення: таке значення преформативів полягає в їх впливі на формування національного образу, утвердження королівської влади та підтримання традицій та цінностей королівства. Ці висловлювання можуть виконувати різноманітні символічні функції, відзначаючи важливі події, підкреслюючи єдність нації або підтримуючи моральні та культурні цінності.

Наприклад, *“May this beacon of hope and unity shine brightly upon our nation for generations to come.”* Це висловлювання має символічне значення, оскільки монарх виступає як символ єднання та надії для нації. Слова *“beacon of hope and unity”* підкреслюють важливість моральних та культурних цінностей, які відображаються в діях монарха та сприяють єдності та гармонії в суспільстві.

Звернення до історичного контексту: Часто мовні висловлювання монархів включають посилання на історичні події, традиції та культурні

цінності, що надає їм додаткову глибину та авторитет. Прикладом перформативного висловлювання британського монарха зі зверненням до історичного контексту є: *“By the grace of God, I proclaim this Parliament open, continuing a tradition of governance that has endured for centuries.”* Це висловлювання посилається на історичний контекст королівської влади, використовуючи фразу *“By the grace of God”*, що відображає традиційну релігійну легітимність монарха. Також висловлювання підкреслює континуїтет управління та вказує на довгу історію парламентаризму в Великій Британії, сприяє утвердженню авторитету монарха, його стабільності та континуїтету у британському суспільстві.

Загалом, перформативність королівської мови полягає в її здатності не лише передавати інформацію, але й виконувати дії, які мають вагомий вплив на сприйняття та поведінку аудиторії, а також формувати образ королівської особи та інституції.

Оцінка перформативності висловлювання може здійснюватися як у контексті конкретної ситуації комунікації, так і в рамках загальних принципів прагматики та мовленнєвого аналізу [1]. Це важливий аспект вивчення мовленнєвої поведінки та міжособистісної комунікації. Перформативність королівського мовлення відображається в тому, що висловлювання британських монархів мають не лише інформативну, а й дієву функцію. У сутності, це означає, що промови, заяви та інші мовленнєві акти відображаються як дії, що здійснюються в момент їх висловлювання, а не просто передача інформації.

Отже, перформативні висловлювання британських монархів мають велике символічне значення для нації. Вони не лише виконують конкретні дії, але і відображають важливі цінності, ідеали та історичні традиції. Такі висловлення сприймаються в контексті великого авторитету й легітимності монарха, як символу єднання нації та допомагають утверджувати його владу та вплив у суспільстві. Перформативні висловлювання є важливою складовою публічного образу монарха та часто звертаються до історичного контексту, використовуючи фрази та вирази, які підкреслюють традиції та цінності минулих епох.

Список літературних джерел

1. Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики : формулювання і розвиток категорії оцінки : монографія Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 350 с.
2. Austin J. L. How to do things with words. Oxford : Clarendon Press, 1962. 168 p.
3. Speeches and Articles. Retrieved March, 25, 2024, from <https://www.royal.uk/media-centre/speeches>